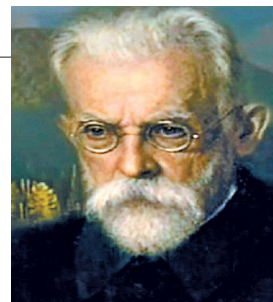

6 У Донецькій області не вщухають пристрасі навколо ймовірного видобутку сланцевого газу

13 Сьогодні відзначаємо 150-річчя Володимира Вернадського, який приніс людству вогонь нових знань з цілісного розуміння природи

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ВІВТОРОК, 12 БЕРЕЗНЯ 2013 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 46 (4932)

ЦИТАТА ДНЯ

МИКОЛА АЗАРОВ:

Прем'єр-міністр про те, що необхідно заохочувати населення вкладати гроші у банківську систему

«Уряд проти податку на доходи від депозитів. Це абсолютно абсурдна ідея».

2

Стрімкого тепла не буде

ПРОГНОЗ. Істотного підвищення температури повітря, а отже, і приходу весни протягом цього тижня не очікується. Директор Укргідрометцентру Микола Кульбіда повідомив: «За всіма прогнозами не можемо говорити про стрімкий прихід весни в Україну. Водночас наші прогнози демонструють абсолютно нормальний розвиток атмосферних процесів як для першої половини березня. Температурний режим навіть вищий за норму».

Так, 12—14 березня слід очікувати невеликі й помірні опади: на заході та півночі — у вигляді мокрого снігу, а в південних, центральних і східних областях — дощу. Вночі температура — мінус 1—6 градусів, удень 0... +5. На півдні, частково в центрі й на сході вночі +1... +6, удень +10... +15. А ось увечері 14 березня на заході пройдуть інтенсивні снігопади, які супроводжуватиме штормовий вітер 15—25 м/с. Наступного дня у більшості регіонів очікується дощова погода. Температура на півдні, в центрі та на сході +3... +8 уночі, 10—15 градусів тепла вдень, і в Криму — до 20 тепла.

16 березня прийде похолодання. На заході вночі температура мінус 10—15 градусів, удень 3—8 морозу, в інших областях мороз уночі 3—8 градусів, 0... -5 — удень.

ЦИФРА ДНЯ

99,9%

становив, за даними Держстату, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у лютому по відношенню до січня 2013 року

Дарує підсніжники? Отже, не любить

Фото Світлани СКРЯБІНОЇ

8

ЖАХ! За оцінками екологів, 8 березня було продано понад мільйон первоцвітів. Збитки держави — 50-70 мільйонів гривень

Долар хочуть посадити на голодний пайок, а готівку загнати у банки

ЕКСПЕРТИЗА. Заборона депозитів в іноземній валюті і введення податку на дохід із вкладів можуть нашкодити банківській системі, кажуть експерти

Галина ІЩЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Новий рецепт ліків від надмірної доларизації та зовеликої кількості готівки, що перебуває на

руках у населення, а, отже, для повернення грошей у банківську систему для здешевлення кредитування економіки нещодавно запропонував народний депутат Євген Сігал. Так, 26 лютого у пар-

ламенті за його авторства було зареєстровано два законопроекти: № 2400 і № 2401. Перший — «Про внесення змін до статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» щодо банківських

вкладів фізичних осіб» — передбачає заборону відкриття депозитів в іноземній валюті. Другий — «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо банківських вкладів фізичних осіб» —

пропонує з 1 січня 2014 року оподатковувати частину доходів фізосіб, отриманих у вигляді відсотків на поточні або депозитні банківські рахунки, у розмірі 25%.

7

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 11 березня 2013 року

USD 799.3000
за 100 доларів США

EUR 1039.8893
за 100 євро

RUB 2.5983
за 10 рублів

/ AU 126329.37

AG 2318.77

PT 127728.14

PD 59707.71
за 10 трійських унцій

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка

На підставі подання Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Присудити Національну премію України імені Тараса Шевченка 2013 року:

БОГОМАЗОВУ Дмитру Михайловичу, режисерові-постановникові — за вистави «Гамлет» У.Шекспіра Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В.Василька, «Гості прийдуть опівночі» А.Міллера Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра та «Щуролов» О.Гріна Київського театру «Вільна сцена»;

КОВАЛЕНКУ Леоніду Никифоровичу (Леоніду Горлачу), поетові — за книгу поезій «Знак розбитого ярма»;

ПЕЧЕРНОМУ Петру Петровичу, художникові — за серію керамічних тарелей за мотивами творів Тараса Шевченка.

2. Установити на 2013 рік розмір Національної премії України імені Тараса Шевченка 260 тисяч гривень кожна.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
5 березня 2013 року
№ 116/2013

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до пункту 4 Положення про Міністерство соціальної політики України

1. Внести до пункту 4 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року №389 (зі змінами, внесеними Указами від 8 липня 2011 року №741, від 26 грудня 2011 року №1183, від 7 травня 2012 року №301, від 16 січня 2013 року №19 та від 1 лютого 2013 року №51), зміни, виклавши підпункт 18 у такій редакції:

«18) здійснює в установленому порядку повідомну реєстрацію галузевих (міжгалузевих) і територіальних (обласних та республіканської) колективних угод».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
5 березня 2013 року
№ 117/2013

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 березня 2013 р. № 123-р
Київ

Про утворення комісії з проведення реорганізації Міністерства освіти і науки, молоді та спорту

На виконання Указу Президента України від 28 лютого 2013 р. № 96 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади»:

1. Утворити комісію з проведення реорганізації шляхом поділу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту.

Затвердити головою зазначеної комісії першого заступника Міністра освіти і науки Суліму Євгена Миколайовича.

2. Голові комісії, утвореної згідно з цим розпорядженням:

затвердити персональний склад комісії;

забезпечити здійснення заходів, пов'язаних з проведенням реорганізації Міністерства освіти і науки, молоді та спорту;

поінформувати у шестимісячний строк Кабінет Міністрів України про результати проведеної роботи.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Індекс інфляції

За повідомленням Державної служби статистики України, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у лютому 2013 року порівняно із січнем 2013 року становив 99,9%, за період січень-лютий 2013 року — 100,1%. За період січень 1998 року — лютий 2013 року — 518,2%.

При цьому, за даними Держстату, індекси споживчих цін на товари та послуги мали такий вигляд:

(до попереднього місяця; відсотків)		
	Лютий 2013 до січня 2013	грудня 2012
Індекс споживчих цін	99,9	100,1
Продукти харчування та безалкогольні напої	99,8	100,1
Продукти харчування	99,8	100,1
Хліб і хлібопродукти	100,6	101,0
Хліб	100,8	101,5
Макаронні вироби	100,6	101,2
М'ясо та м'ясопродукти	99,1	98,9
Риба та продукти з риби	99,6	98,8
Молоко, сир та яйця	100,2	100,5
Молоко	100,2	100,6
Сир і м'який сир (творог)	100,3	100,7
Яйця	99,3	99,3
Олія та жири	99,9	99,8
Масло	100,1	100,2
Олія соняшникова	99,9	99,8
Фрукти	100,3	100,5
Овочі	100,5	106,9
Цукор	97,2	95,1

УРЯДОВИЙ КОНТАКТНИЙ ЦЕНТР

Медицина реформа потребує роз'яснень

СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ. Що робить влада для громади

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Попит на здоровий спосіб життя, довголіття, нові можливості подолання важких хвороб серед людей різного віку постійно зростає. Українці чекають від медичної реформи, яку запроваджують нині, позитивних зрушень у цьому напрямі. Основна умова забезпечення ефективного й доступного для всіх медичного обслуговування — наявність розвиненої мережі державних і комунальних медичних закладів, а також належний рівень організації в них прийому пацієнтів.

Як повідомили «УК» в управлінні взаємодії з громадськістю Урядового контактного центру, з початку року на урядову телефонну «гарячу лінію» та через Інтернет надійшло 226 звернень з цих питань. Найчастіше заявники зверталися з проханнями не припиняти роботу медичних закладів або їх структурних одиниць (167).

Жителі багатьох областей занепокоєні намірами окремих органів державної влади та місцевого самоврядування припинити роботу державних та комунальних медичних закладів усупереч ст. 16 Закону «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Також надійшла низка звернень про неналежну організацію прийому пацієнтів у лікарнях та поліклініках: великі черги до лікарів, порушення ними графіку прийому пацієнтів тощо.

На жаль, і досі серед населення не досить добре

Фото Олександра ЛЕПЕТУХИ

У селі Вороньків на Київщині людям вдалось відстояти свою лікарню

здійснюють роз'яснювальну роботу щодо змісту та мети медичної реформи. Тому кожен дзвінок на урядову телефонну «гарячу лінію» дає можливість попередити або виправити конкретну критичну ситуацію. Такі звернення Урядовий контактний центр надсилає для розгляду та негайного належного реагування в обласні державні адміністрації.

Так, заявник із Коломиї Івано-Франківської області звернувся з проханням не

допустити закриття Коломийського міжрайонного онкологічного диспансеру. Міська рада в листі-відповіді запевнила, що питання закриття цього медичного закладу у 2013 році не виносять на обговорення на засіданнях головного управління охорони здоров'я обласної держадміністрації. Отже, диспансер і надалі працюватиме у звичайному режимі.

Полтавчанка звернулася із побоюваннями щодо реформування 3-ї міської клінічної поліклініки, зок-

рема можливого закриття офтальмологічного, урологічного та ендокринологічного відділень цього медичного закладу. Працівники головного управління охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації заспокоїли заявницю: закриття згаданих відділень чи інших структурних підрозділів цього лікувального закладу не передбачається.

Житель селища Котельви Полтавської області звернувся з проханням забезпечити належні умови прийому громадян у поліклінічному відділенні центральної районної лікарні. Райдержадміністрація повідомила, що адміністрація лікарні уважно розглянула звернення заявника: проведена робота серед медперсоналу, посилений контроль за відпрацюванням робочого часу лікарів. А ще — в години найбільшого відвідування лікарні хворими запроваджено додатковий прийом.

Отже, фахівці Урядового контактного центру радять громадянам бути активними і телефонувати на урядову телефонну «гарячу лінію» для вирішення питань, які мають важливе суспільне значення.

За минулий тиждень на урядову «гарячу лінію» та через Інтернет звернувся 6491 заявник зі скаргами, заявами та пропозиціями.

0-800-507-309
www.ukc.gov.ua

Урядова телефонна «гаряча лінія» працює, крім неділі та святкових днів, за таким графіком:

понеділок–п'ятниця — з 8:00 до 21:00,
субота — з 8:00 до 19:00.

Індекси споживчих цін за регіонами у 2013 р.

(до попереднього місяця; відсотків)

	Січень	Лютий
Україна	100,2	99,9
АР Крим	100,0	99,9
Вінницька	100,1	99,8
Волинська	99,9	99,9
Дніпропетровська	100,5	100,0
Донецька	100,1	100,0
Житомирська	99,9	99,8
Закарпатська	100,0	100,1
Запорізька	100,2	99,8
Івано-Франківська	100,3	99,9
Київська	100,4	100,0
Кіровоградська	100,2	99,7
Луганська	100,3	99,8
Львівська	100,1	100,1
Миколаївська	100,1	100,0
Одеська	100,2	100,0
Полтавська	100,1	99,9
Рівненська	99,8	99,8
Сумська	100,1	99,7
Тернопільська	99,8	99,8
Харківська	100,2	99,5
Херсонська	100,1	100,0
Хмельницька	99,9	99,7
Черкаська	99,9	99,8
Чернівецька	100,0	100,1
Чернігівська	99,9	99,8
м. Київ	100,4	99,9
м. Севастополь	100,0	100,0

За даними Держстату

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Уго Чавес і порожнечка

ЗАТЯЖНЕ ПРОЩАННЯ. Чи знайдуть у Венесуелі гідну заміну харизматичному президентові

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

Венесуела поповнить перелік країн, у яких створюється культ покійного глави держави: тіло Уго Чавеса планують забальзамувати і виставити в національному музеї революції. А поки прощання з харизматичним лідером триває, в країні вже розпочалася передвиборча кампанія.

Найімовірніше, за вакантну посаду змагатимуться наступник з благословення самого коменданте Ніколас Мадуро, який нині виконує обов'язки президента, і найперспективніший венесуельський опозиціонер сорокарічний Енріке Капрілес, який торік програв на президентських перегонах самому Чавесу.

Ніколас Мадуро вже клятвено пообіцяв, що продовжить курс попередника. А ось губернатор штату Міранда Енріке Капрілес характеризує свою політику як центристську, зокрема наголошуючи, що його надихає экс-президент Бразилії Луїс Ігнасіо Лула да Сілва, який захищав бізнес та сприяв інвестиціям, розвиваючи соціальні програми. Їм обом доведеться змагатися за голоси виборців, що серед іншого любили в Уго Чавесі популізм найвищої проби.

Від диктатора чую

Етнічний індієць ватажок Боліваріанської революції, співак і полум'яний трибун Уго Чавес — особистість у багатьох сенсах феноменальна. Колишній підполковник парашутно-десантних військ, виходець із сільської місцевості став символом гарячого патріотизму в своїй країні. Уго Чавес прийшов до влади в результаті військового перевороту 1999 р. Вхопивши кермо влади, він одразу виступив з ініціативою проведення радикальних реформ у країні, роблячи наголос на соціальні програми для найбідніших.

Перевершити Уго Чавеса в умінні володіти натовпом до снаги небагатьом

Найгучнішу реакцію викликало, безперечно, революційне рішення націоналізувати головне багатство країни — нафту, яка до приходу до влади Уго Чавеса перебувала в руках місцевих олігархів, підконтрольних США. Наступним кроком став наступ на латифундії. Великі земельні господарства — власність впливових буржуа та іноземців — повернулися в державу, і тепер на їх місці селяться жителі віддалених гірських районів.

У Венесуелі діє державне цінове регулювання, на виручені гроші відкриваються безплатні лікарні, університети, школи, соціалістичні фабрики, кооперації та ініціюються інші соціальні блага, що викликає дедалі більше роздратування США. Адміністрація Вашингтона не приховувала, що надавала фінансову під-

тримку місцевій опозиції, яка намагалася боротися з «диктатурою Чавеса». А сам Чавес рідко відмовляв собі в задоволенні назвати «злом» американський імперіалізм і закликати прихильників об'єднатися в антиімперіалістичний військовий альянс.

Останнім часом він висловлював припущення, що в боротьбі з ним та іншими латиноамериканськими лідерами могутній північний сусід не гребує жодними методами.

Рак як вирок

З 2011 року енергійний лідер Венесуели був змушений боротися не лише з ненависними імперіалістами, а й зі страшною хворобою — раком. Саме тоді У. Чавес звинуватив США в тому, що ті заражають раком лідерів держав Південної Америки.

Він пройшов кілька курсів хіміотерапії й переніс кілька операцій на Кубі — новітня медицина на Острові Свободи чималою мірою фінансувалася й за рахунок венесуельських нафтодоларів. Однак хвороба перемогла: президент помер від ускладнень, спричинених хірургічним втручанням. Вірний чавесівець віцепрезидент Ніколас Мадуро заявив: коменданте отруїли імперіалісти.

Хоч із часу останніх виборів Чавес так і не взявся до активного виконання обов'язків глави держави, звістка, що сколихнула країну 5 березня, для багатьох була несподіваною. Венесуельці продовжують приходити до труни Чавеса, виставленої у військово-музеї в Каракасі, навіть після традиційного прощання з військовими почесностями, яке відбулося

наприкінці минулого тижня. І так само біля труни продовжує лежати золота шабля героя визвольної революції в Латинській Америці Симона Болівара, на якого завжди хотів бути схожим харизматик з Венесуели.

Скляний саркофаг

Прихильники Чавеса наполягають, що його тіло має бути поміщене в Національний пантеон, де покояться останки Симона Болівара. Однак згідно з конституцією Венесуели, поховання в пантеоні можливе лише через 25 років після смерті людини.

Тож, за словами виконувача обов'язків президента Ніколаса Мадуро, покійного Чавеса забальзамують точнісінько так само, як Леніна і Мао Цзедун, і назавжди помістять у скляний саркофаг у будівлі військового музею, який збираються перетворити на новий музей революції.

У квітні 2005-го Уго Чавес звернувся до венесуельського народу зі словами: «Ми всі повинні прочитати «Дон Кіхота», щоб перейнятися духом цього борця, який прийшов у наш світ битися проти несправедливості». Цей заклик був приурочений до 400-ї річниці публікації твору Мігеля де Сервантеса. Задля втілення задуму на вулицях 24 міст людям безплатно роздали мільйон примірників книжки. Ця акція отримала назву «Операція Дульсінея», її сприйняли з ентузіазмом.

Президент і сам писав вірші й оповідання, захоплювався живописом. Особливе місце в його житті посідала література — книжки з історії, філософії, Біблія і поезія.

Уго Чавес був одружений два рази. З першою дружиною Ненсі Колменарес він розлучився в 1992 році. Його другою дружиною була журналістка Марісабель Родрігес Оропеса. З нею він розлучився 2002-го. Відтоді й до останніх днів його серце належало лише Венесуелі.

Наше вино визнали у світі

ПОДІЯ. Корпорація «Укрвинпром» успішно провела презентацію-дегустацію зразків української виноробної продукції в Парижі

Галина РАДІОНОВА
для «Урядового кур'єра»

Нещодавно у штаб-квартирі Міжнародної організації винограду та вина (МОВВ) міжнародні фахівці вперше дегустували українське вино і коньячні напої. Організатором заходу виступила корпорація «Укрвинпром» за підтримки Посольства України у Французькій Республіці задля зміцнення іміджу та популяризації вітчизняного за межами країни. Загалом було представлено 26 зразків продукції, вироблених заводами: «Масандра», «Артемівськ Вайнері», «Інкерманський завод марочних вин», «Ужгородський коньячний завод», «Дом марочних коньяків «Таврія».

За словами першого заступника гендиректора «Укрвинпрому» Володимира Кучеренка, ця подія значима для України хоча б

тому, що за останні 90 років такої честі — презентувати свою виноробну продукцію у штаб-квартирі МОВВ — не удостоювалися ні Радянський Союз, ні жодна з його республік (нині — незалежних). Хоча у 60—70-х роках минулого століття наша держава була у десятці найбільш розвинутих виноробних країн світу і мала майже 400 тисяч гектарів виноградників.

Високу оцінку заходу дав і гендиректор Міжнародної організації винограду і вина Федеріко Кастелуччі: «Презентація-дегустація українських міцних, сухих, ігристих вин і коньячних напоїв підтвердила, що ваші винороби заслужено отримували медалі на різних високих міжнародних конкурсах. Більше того, найкращі зразки з дегустованих посіли гідне місце на полицях енотеки (колекції вин — Авт.) МОВВ. А це визнання високої якості й навіть унікаль-

ності українських вин. Ваш продукт створений в особливих кліматичних умовах, притаманних півдню України та її Закарпатському регіону. Ці умови та технологія виробництва — своєрідна емблема успіху та захисту від підробок у краї-

За останні 90 років такої честі — презентувати свою виноробну продукцію у штаб-квартирі МОВВ — не удостоювалися ні Радянський Союз, ні жодна з його республік (нині — незалежних)

нах третього світу», — переконаний фахівець.

На думку Посла України у Франції Олександра Купчишина, більшість гостей, а це професійні дегустатори, дипломати, ресторатори, дистриб'ютори, члени асоціацій, представники торговельних мереж, журналісти позитивно відгукувалися

про смак вина і коньяків з «українською» маркою. Попри те, що у Парижі недолюблюють вино нефранцузького походження. Тож, за прогнозами дипломата, цей захід сприятиме поглибленню двосторонньої торговельно-економічної

співпраці між країнами і зміцненню іміджу української виноробної продукції в Європі. Тим більше, що Україна планує подвоїти площі (нині — 86 тисяч гектарів) під виноградником до 2025 року і розширити ринки збуту. Але тут дуже важливо дотримуватися міжнародних стандартів.

ДОВІДКА «УК»

Корпорація «Укрвинпром» — громадська організація, що об'єднує і представляє інтереси виноградарів і виноробів України, створює і зміцнює позитивний імідж вітчизняної виноробної продукції на світовому ринку алкогольних напоїв. Корпорація — член Європейського комітету виробників вина. Україна поки що не входить до МОВВ, але представники «Укрвинпрому» беруть активну участь як експерти у робочих засіданнях її комісії і підкомісії, їх запрошують на засідання виконавчого комітету, щорічні тематичні конгреси.

Віце-президент корпорації «Укрвинпром» Володимир Гісем зауважив і те, що під час презентації-дегустації ніхто не порушував питання щодо правомірності використання географічних назв «коньяк України» або «шампанське України». Адаже за Узгодженням протоколом представників виноробної промисловості ЄС та України (24 березня 2011 року, Брюссель, де наших виноробів представляла корпорація «Укрвинпром»): «представники промисловості Євросоюзу визнали історичну спадщи-

ну, культурні традиції української виноробної промисловості і погодилися, що наразі Україна може використовувати кириличні транслітерації деяких «чутливих» географічних зазначень ЄС («Херес» (Херес, Jerez / Sherry / Xerez), «Порто» (Порто, Porto), «Мадера» (Мадейра, Madeira), «Кагор» (Каор, Cahors), «Коньяк» (Коньяк, Cognac) та «Шампанське» (Шампань, Champagne) на внутрішньому ринку в межах міжнародного права» (текст протоколу. — Авт.).

ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Чорної кішки в темній кімнаті немає

СИТУАЦІЯ. У Донецькій області не вибухають пристрасті навколо ймовірного видобутку сланцевого газу

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

В овочевому ряду центрального ринку Донецька відбувався «круглий прилавок». Продавці та покупці жваво обговорювали тему, яка останнім часом не сходить з вуст жителів краю, — перспективи «донецького Чорнобиля».

— Сланцевий газ — то ще півбіди! — гарячкував один із присутніх. — Заморські партнери тільки кажуть, що хочуть у нас щось видобувати, бо насправді можуть нишком закачати у підземні горизонти різні токсичні відходи. Бо зберігати в себе цю гидотну вже ніде, дорого коштує та й небезпечно. Ось і зроблять могильник у нас під ногами...

— А я чула, що той сланець їх цікавить найменше, — голосно підпирглася продавчиня капусти. — Кажуть, вони спробують дістатися до виявлених тут на багатокілометровій глибині покладів урану. А що? «Вицідять» його, заберуть собі, а ми знову залишимося з голими...

На цьому цікавому місці діалог урвався з поважної причини: якийсь неборака скористався ситуацією і спробував поцупити кілька морквин. Частина обурених продавців кинулася навздогін.

— Бачите! — спохмурнів власник ятки з картоплею. — З-під самісінького носа цуплять, а що вони там під землею можуть накоїти без нашого дозволу і відома, один грець знає.

Режим, відкрився!

Як відомо, 16 січня на сесії Донецької обласної ради депутати підтримали угоду про розподіл вуглеводнів, видобувати які є намір на території ділянки «Юзівська» — на півночі промислового регіону. Через тиждень Кабінет Міністрів підтримав цей проект договору, а наступного дня у Давосі у присутності Президента України та Прем'єр-міністра Нідерландів було підписано газову угоду між британсько-нідерландською компанією Shell та українською компанією «Надра Юзівська». Попередньо закордонні партнери збираються «пробити» 15 свердловин, щоб вивчити потенціал підземних запасів нетрадиційного газу, а далі, є припущення, з'явиться можливість щороку видобувати до 20 мільярдів кубометрів цього палива. Жителі області спершу «проспали» цю подію, та потім акції протесту проти видобутку сланцевого газу почали відбуватися в Донецьку, Маріуполі, Слов'янську, Краматорську, Красноармійську та в інших населених пунктах. Зрозуміти учасників емоційних мітин-

Протести інколи виникають через недостатню поінформованість людей

ПРЯМА МОВА

Олександр КРАВЦОВ,
заступник голови
Донецької обласної ради:

— Наше завдання — донести до громади всю інформацію про цю проблематику. І за можливістю потрібно розвінчати страхи, які з'явилися у населення через недостатню поінформованість.

Вестимемо роботу за трьома напрямками: у 7 районах проведемо зустрічі громадськості зі спеціалістами, у великих вищих навчальних закладах Краматорська, Артемівська та Слов'янська фахівці зустрінуться зі студентами, а ще організуємо зустріч депутатів місцевих рад Харківської та Луганської областей. Депутати розкажуть, як відбувалася взаємодія представників компанії Shell із представниками громадськості на території цих областей під час реалізації проекту.

Грежем ТАЙЛІ,
віце-президент компанії Shell в Україні:

— Переконали: Юзівський проект буде надзвичайно вигідним жителям Донецької й Харківської областей. Він не загрожує навколишньому середовищу. Якщо стадія геологічної розвідки завершиться успішно, я буду щасливий приїхати сюди через 10—20 років і побачити розгорнуту індустрію видобутку та обробки нетрадиційного газу, яка створила тисячі робочих місць і принесла прибуток.

гів можна: перенасичена промисловим виробництвом Донецщина й без того потерпає від забруднення довкілля шкідливими відходами. А чергову ініціативу про сланець тут емоційно називають майже кінцем світу. І чи не найбільше обурює донецчан ще й те, що перспективи видобутку в надрах «Юзівської» тутешні «слуги народу» обговорили і схвалили, навіть не почувши думки самого народу.

Один з мітингів протесту відбувся біля парадного під'їзду Донецької обласної державної адміністрації та обласної ради. «Треба взагалі забути про здоровий глузд, аби затівати щось подібне, — переконаний учасник акції Микола Іванович. — У багатьох країнах уже відмовилися від

видобутку сланцевого газу, а ми чогось віддаємо на поталу кращі землі на півночі області, які можуть перетворитися на пустелю. Аби наважитися на таке, потрібно дуже не любити свій край, а нас, його жителів, не вважати за людей і не рахуватися з нами».

Одне слово, емоції зашкалювали. І щоб уникнути подальшого розгортання пристрастей, керівники обласної ради та представники компанії Shell того самого дня влаштували зустріч з ініціативною групою мітингувальників, вимоги яких виголосив голова однієї з громадських організацій Павло Котов. За його словами, акції протесту зумовлені насамперед тим, що рішення про розподіл вуглеводнів, які хочуть

видобувати на ділянці «Юзівська» в межах Донецької та Харківської областей, відбувалося в закритому режимі й без громадського різнобічного обговорення. «Ми категорично проти того, щоб такі рішення приймали без участі територіальних громад, — наголосив він. — Також вимагаємо провести незалежну екологічну експертизу, яка б оприлюднила можливі наслідки видобутку газу. Крім того, наполягаємо, щоб депутати облради несли персональну відповідальність за ці наслідки».

Чутки про екологічну катастрофу дуже перебільшені?

Пояснення щодо «закритого режиму» на зустрічі із представниками мітингувальників давав заступник голови Донецької обласної ради Олександр Кравцов. За його словами, йдеться про комерційний проект, який має конфіденційні складові. Договір було погоджено з Міністерством екології та природних ресурсів, він пройшов відповідну експертизу, свідчить О. Кравцов. «Угода справді комерційна, проте всі питання, які турбують громадськість, ми готові обговорювати», — чітко висловив позицію компанії Shell її представник Олексій Татаренко.

Певна річ, не обійшлося без закономірного запитання: чому закордонні партнери взялися до пояснення не попередньо, а «заднім числом»? Гості у відповідь тільки знизували плечима: мовляв, поки угоду не підписали, щось розповідати не було резону, а ось тепер — інша річ.

Справді, невдовзі в Донецьк приїхали керівники закордонної компанії, які на зустрічі з жур-

ДОВІДКА «УК»

Юзівська ділянка розташована в Дніпровсько-Донецькому нафтогазоносному басейні на території двох областей: Донецької та Харківської. Розмір площі — 7886 квадратних кілометрів. Частки участі інвесторів компанії Shell та ТОВ «Надра Юзівська» становлять по 50%. Попередній етап геологічного вивчення передбачає отримання сейсмічних даних та буріння 15 свердловин. Передбачувана інвестиція на цьому етапі становитимуть не менш як 200 мільйонів доларів. Також попередньо потрібно затвердити річну програму робіт і бюджет, отримати всі необхідні дозволи, закупити обладнання і, найголовніше, провести оцінку екологічного впливу. Громадські слухання — невід'ємна складова підготовчого етапу.

вивчення потенційно перспективних ділянок у північних районах Донецчини, де протягом наступних п'яти років є намір пробурити 15 свердловин-розвідників (прикметно, що в Україні щільні піщаники залягають глибше, ніж в інших країнах, отож доведеться діставатися на глибину від 2,5 до 5 кілометрів). А доки триватиме вивчення підземелля, території, на яких розташована Юзівська ділянка, щороку отримуватимуть від Shell по 2 мільйони доларів (на етапі промислового видобутку — по 3 мільйони). Ще один привабливий момент: під час геологічної розвідки в реалізації проекту буде задіяно 60% робітників — громадян України (затим — 80%).

Значно активізувалася й місцева влада, яка береється проводити відповідну роз'яснювальну роботу серед жителів краю. В обласній раді вже відбулася нарада за участю керівників Артемівського, Добропільського, Костянтинівського, Олександрівського, Слов'янського, Ясинуватського районів та міста Красний Лиман, де йшлося про організацію зустрічей фахівців компанії Shell із представниками громадськості цих територій. Значення такого діалогу справді переоцінити важко. Інша річ, що до цього, мабуть, потрібно було вдаватися значно раніше, а не чекати, доки в містах і селищах розпочнуться мітинги протесту, а налякані донецчани переповідаватимуть різноманітні жахи, які, тут переконані, настануть із початком видобутку сланцевого газу.

КОМПЕТЕНТНА ДУМКА

Владислав РУСАНОВ,
доцент кафедри технології та техніки
геологорозвідувальних робіт Донецького
Національного технічного університету:

— Відразу скажу: гострої загрози, яка б справді вплинула на екологічну ситуацію в регіоні, немає і бути не може. Приміром, існує побоювання, що рідина може потрапити із свердловини у водоносні пласти чи в інші підземні горизонти, однак використання найсучасніших технологій вже само по собі зменшує до мінімуму таку можливість. Якщо оперувати цифрами, то на 97—98% такої загрози не існує.

Пересічних громадян окремі «екологи» також лякають гідророзривом і токсичними речовинами, які буцїмто закачуватимуть у ґрунт та підземні води. Насамперед треба з'ясувати, що гідророзрив — це не вибух чи вибуховий вплив на породу. Йдеться про нагнітання рідини під високим тиском у пласт, щоб розширити пори, які є в будь-якій породі. Мікротріщини під тиском (для цього достатньо 100—150 атмосфер) збільшуються, а щоб вони знову не зімкнулися, у воду, яку використовують для гідророзриву, додають звичайний білий кварцовий пісок. Саме пісок не дає закритися порам, через які й виходить газ у свердловину.

У воду для збільшення її певних властивостей також додають речовини, які мають назву поверхнево активних. Ці розчини абсолютно не отруйні: наприклад, до поверхнево активних належать шампунь чи звичайнісіньке господарське мило.

Тому що стосується технології й безпечності цих робіт, то якщо й існує якийсь ризик аварії, він нітрохи не більший, ніж на будь-якому виробництві, де все може трапитися.

ФІНАНСИ

Долар хочуть посадити на голодний пайок, а готівку загнати у банки

(Закінчення.
Початок на стор.1)

Аргументи «за»

— Будь-які доходи потрібно оподатковувати, зокрема з депозитів, — переконаний експерт Віктор Суслов. — По-перше, це прийнята світова практика. По-друге, соціально несправедливо, коли за високих ставок на депозити, що існують, в Україні утворився великий клас рантьє, які живуть на багатомільйонні доходи із вкладів, без усякого оподаткування, тоді як звичайні люди змушені платити 15% прибуткового податку з мінімальних зарплат. Крім того, з доходів, які не оподатковуються, дуже часто платять тіньові зарплати без сплати внесків у Пенсійний фонд, нарахувань на зарплату, податку на прибуток тощо.

Очевидно й те, що за високих депозитних ставок (середня — понад 18,2%) ніколи не буде дешевих кредитів. Натомість маємо неконкурентоспроможну економіку, на відміну від Заходу, де бізнес кредитується за низькими відсотками і часто він отримує як бонус зниження суми оподаткування.

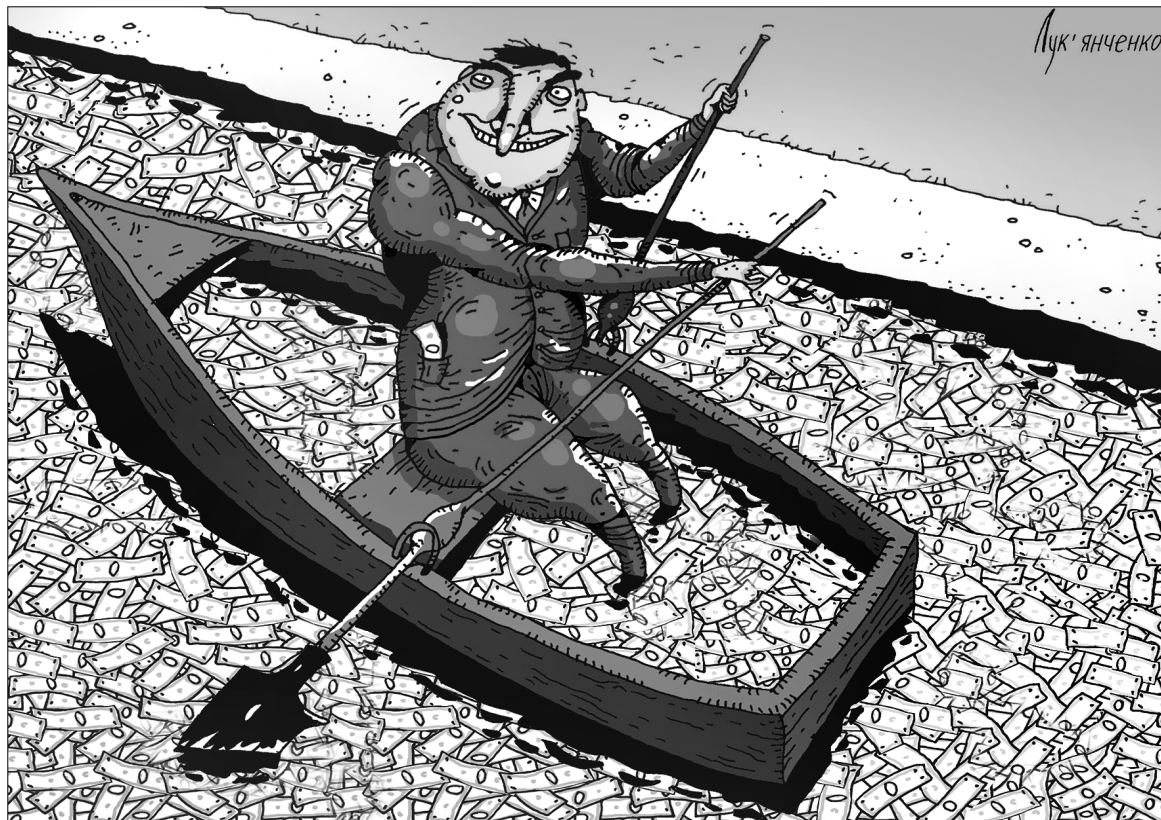
До цих аргументів президент Українського аналітичного центру Олександр Охрименко додає ще один: фондовий ринок і страхування життя перебувають у нерівних умовах із таким інструментом інвестування, як депозит.

Забора на ж відкривати валютні депозити з 1 січня 2014 року, на думку В.Суслова, може стати великою помилкою. Якщо припустити, що внаслідок цього хоча б половина вкладників захоче забрати долари з банків, матимемо проблеми, подібні до тих, що були у 2008-му. О.Охрименко ж переконаний, що українці — великі панікери, вони спочатку справді можуть забрати вклади з банків, а потім повернути їх туди, до того ж, у кілька разів більшому обсязі.

Населення і банкіри проти

Реакція тих, хто зберігає заощадження у банках, не забарилася. «Піду забери свої вклади», — недовго думаючи, зауважив мій знайомий, коли почув про можливі нововведення. На його думку, високі депозитні ставки — це свого роду компенсація за великі ризики, які він несе, поклавши гроші в банк, що будь-якої хвилини може «лопнути». Зберігати заощадження вдома, на його думку, надійніше, ніж розраховувати, що у разі краху банку гроші повернуть через Фонд гарантування вкладів фізосіб.

На жаль, така думка притаманна багатьом громадянам України, які самі або їхні родичі за останні 15—20 років втрачали все, що відкладали «на чорний день» під час девальвації національної валюти, дефолтів банків або ж банальних шахрайств, на що втрачали багато часу і нервів, аби «видерти» своє з фінустанов. Тож чимало людей хоч і частіше спокушається на високі депозитні відсотки, все ще тримає значну частину заощаджень удома — «під матрацом» чи «у банці».

За оцінками Віктора Суслова, станом на січень 2013 року «під матрацом» в українців було близько \$50 млрд. Тоді як на депозитах у гривнях вони зберігали 192,6 мільярда (або 51% всіх депозитів), в іноземній валюті — 185,2 мільярда гривень (в еквіваленті), або \$23 мільярди (49% всіх депозитів).

— Країна не може нормально розвиватися, коли у ній в обігу стільки готівкової валюти, — переконаний Олександр Охрименко. — Ми не єврозона і не США. Нині наша країна посідає друге місце у світі за наявністю готівкової валюти — близько \$2000 на особу, тоді як у Росії — лише \$300.

Фахівці банківської сфери і регулятор теж не в захваті від таких законодавчих ініціатив. Так, приміром, 5 березня Нацбанк поширив через прес-службу заяву керівництва. Зокрема у ній йдеться, що НБУ не підтримує такої ініціативи і вважає, що вона може зашкодити стабільності фінансової системи країни і негативно вплинути на повагу до неї громадян. А тому просить політиків надалі не політизувати економічних питань. За даними НБУ, політика регулятора спрямована на стимулювання збільшення депозитної бази за світовою практикою.

Як наслідок, лише у січні лютому депозити фізосіб приросли на близько 15 мільярдів гривень, а за минулий рік вклади фізосіб у валюті зросли на 32 мільярди гривень в еквіваленті (понад \$4 мільярди), а гривневі — на 25 мільярдів. Це свідчення того, що політика Нацбанку зі зниження високого відсотка грошей у готівці успішна.

Поступово любов вищує

Паралельно регулятор продовжує політику м'якої дедоларизації економіки, розпочату два роки тому із заборони кредитування в іноземній валюті, ведення її купівлі-продажу за паспортами. Торік ухвалено зміни до Закону «Про ціни і ціноутворення», якими заборонено

вказувати вартість товарів і послуг у доларах чи євро, чим особливо грішили автосалони, інтернет-магазини та агентства нерухомості. Крім

що порушує валютне законодавство і негативно позначається на користуванні гривнями. Зниження розрахунку готівкою приведе до наповнен-

Зниження розрахунку готівкою приведе до наповнення економіки додатковим ресурсом, бо те, що у нашій грошовій базі її близько 40% — це надвисокий показник, у Росії — 25%, розвинених країнах — до 10%, у Швеції — 3%.

того, Нацбанк планує обмежити розрахунок кешем — 150 тисяч грн. «З рук у руки під час продажу нерухомості проходить переважно іноземна валюта,

я економіки додатковим ресурсом, бо те, що у нашій грошовій базі її близько 40% — це надвисокий показник, у Росії — 25%, розвинених країнах — до

КОМЕНТАР

Проблеми валютного ринку треба розв'язувати поетапно

Євгенія ЧЕМЕРИС, голова комітету Національної асоціації банків України з питань оподаткування та обліку, голова правління ПАТ «КредіАгро Банк»:

— У парламенті зареєстровано кілька законопроектів, що пропонують різні шляхи розв'язання проблеми надмірної доларизації й тіньового готівкового обігу. Відчувається, що нарешті є політична воля зрушити ці питання з мертвої точки. Водночас пропозиції депутатів настільки не узгоджені між собою, що можуть призвести до абсолютно протилежного.

Як на мене, на першому етапі першочергово треба зробити таке (перелік, звичайно, не вичерпаний):

- ✓ законодавчо встановити виплати зарплат, пенсій, стипендій тощо виключно у безготівковій формі (на карткові рахунки або чеками);
- ✓ встановити ліміт на розрахунки готівкою: у межах 10—20 тисяч гривень;
- ✓ розгорнути держпрограму з обладнання POS-терміналами всіх стаціонарних торгових точок (з використанням певних пілг);
- ✓ заохотити населення зберігати гроші у банках шляхом надання держгарантій повернення депозитів (є);
- ✓ ввести з 2015 року пільгову ставку прибуткового податку 5% на доходи від депозитів (нульова, яка існує, несправедлива щодо інших видів доходів);
- ✓ витягти з-під матраци валюту і завести її в банки шляхом введення 15% збору з її продажу у кеші населенням (крім безготівки);

10%, у Швеції — 3%», — пояснив дії регулятора директор департаменту з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку Нацбанку Олександр Дубихвіст.

У свою чергу голова правління Ощадбанку Сергій Подрезов зазначив, що в банках за кілька місяців «перевернулася» ресурсна база. Якщо раніше населення несло 80 х 20 (80% — доларовий еквівалент, 20% — гривневий), то за минулий місяць 580 мільйонів зі 750 мільйонів були у гривнях.

«Люди розуміють, що дохідність у гривнях все одно вища. Сьогодні, припустимо, ми йдемо на зниження ставки за доларами, тому що нам не вигідно в них залучати (спектр вкладення досить складний)», — зазначив він.

Тенденція збільшення вкладів у гривнях є й в АБ «Укргазбанк», каже голова правління фінустанови Сергій Мамедов. На його думку, надлишок валюти з ринку прибрати дуже легко: валюта просто має стати не цікавою для заощаджень. Відсоткові ставки за валютними депозитами мають приносити менше доходу людям і буде велика маржа між купівлею-продажем валюти. Адже коли курс перебуває в рамках невеликих коливань, люди не переходять на долари. Коли ж курс зростає з 7,8 до 8,35, то на різниці є сенс заробити.

На стабільному ринку валюта сама по собі не цікава. Тим більше коли нині всі ціни будуть у гривнях, її доведеться міняти, а за великої маржі ще й зазнавати втрат. Що ж до законопроекту зі збільшення оподаткування депозитів, то це, на думку С.Мамедова, не на часі, бо може стати поштовхом для «втечі» грошей із банківської системи.

✓ заборонити виплати готівкових переказів з-за кордону в будь-якій іншій валюті, крім національної, залишивши можливість отримувати іноземну на рахунки в банках.

Завдяки виконанню цих простих заходів населення поступово звикне до нормальних фінансових відносин. Коли законодавче поле із захисту прав кредиторів буде врегульовано (права кредиторів — це не тільки права банків, а й їхніх вкладників!), можна розпочинати другий етап — зменшення доларизації, включаючи заборону на депозити в іноземній валюті як для фізичних, так і для юридичних осіб. Але цей етап має проходити за умови набуття гривнею статусу вільно конвертованої валюти (або хоч наближення до цього). Інакше будь-які дії на кшталт примусової конвертації населення сприйматиме як конфіскаційні заходи, вони спричинять супротив.

Отже, з усіх зареєстрованих законопроектів доцільний і своєчасний лише один — №11470. Він пропонує 10-відсотковий збір із продажу валюти населенням. Хоч як на мене, попередня пропозиція про 15% була більш обґрунтованою з огляду на дисциплінарний, а не фіскальний характер цього збору і легке уникнення його сплати за умови відкриття банківського рахунка.

Законопроект №2400 (робить незаконними валютні депозити) передчасний, а інший — №2401 (про обкладання 25% ставкою суми перевищення доходів від депозитів над ставкою рефінансування) і зовсім незрозумілий (навіщо, коли з 2015 року вводиться 5% податок з усієї суми доходів?) та складний для виконання.

ДОВКІЛЛЯ

Дарує підсніжники? Отже, не любить

Олег ЛИСТОПАД,
«Урядовий кур'єр»

А й справді, не любить. Бо хіба ж коханій дарують крадене? У нашій ситуації — крадене у природи, в держави, в суспільства. Троянди й тюльпани вирощують, і заробіток від них чесний. А підсніжники і крокуси заготівельники косять на лісових галявинах — наших з вами спільних, адже у нас більшість лісів — державна власність. Часто підсніжники видирають разом з цибулинами, щоб довше не в'яли. І наступного року на цій галявині квітів уже не буде. Дарма джмелі та інші комахи шукатимуть нектару, доведеться їм помирати з голоду. А в цей час міські панянки мрійливо втикатимуть носи у ніжні пелюстки.

8 березня громадські екоінспектори перевірили у столиці 40 станцій метро, чотири ринки і залізничний вокзал. Результати рейду: вилучено 10 тисяч підсніжників і півтори тисячі крокусів, затримано 9 порушників-браконьєрів. «У кращому разі ми затримали одного з трьох продавців первоцвітів, — каже один з учасників рейду Іван Парнікоза. — А 7—8 березня, за нашими підрахунками, тільки у столицю було завезено 50 тисяч ранньовесняних квітів».

Загалом щовесні заради наживи знищують близько 20 мільйонів первоцвітів. Найбільше страждають підсніжники (понад 10 мільйонів) та крокуси (шафрани) й сон-трава — цих зривають на продаж десь по 3,5 мільйона. Тож не дивно, що ці квіти стали рідкісними і потрапили до Червоної книги. Закон забороняє збирати первоцвіти і торгувати ними (зокрема, ст. 88, 88-1, 90 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачають штрафи), але...

Квіткова мафія процвітає

Торгівля первоцвітами давно вже з підробітку бабусь, які збирали квіти за околицею села і особисто везли на базар, перетворилася на високоорганізований кримінальний бізнес. Активна діяльність квіткових мафіозі в лютому-березні дає їм змогу байдкувати аж до наступного сезону. «Бізнесмени» їдуть до знайомого кримського села. Там у льохах уже чекають накошені місцевими жителями купи квітів.

Дві валізи вміщують приблизно по 400 букетиків, за кожен заготівельник править по 4—5 гривень. Ніч у поїзді до Києва — і ціна букетика зростає до 10 гривень. А за добу дороги до Москви — на порядок (купівельна спроможність вища, та й провідників треба «підіграти»). Перевізники або продають ніжний крам самі, або наймають місцевих за певний відсоток із кожного букетика. Прибутки порохуйте самі.

У разі експорту маємо всі ознаки організованої міжнародної злочинності. Розподіл обов'язків приблизно такий: нелегальне збирання (Кримський заповідник, заказник Кубалач, менше — Карадазький заповідник та скрізь у гірському Криму) — оптові ринки (Феодосія, Старий Крим, Сімферополь) — перевалочні пункти (Джанкой, Мелітополь, Запоріжжя, Харків) — роздрібна торгівля в Москві та Санкт-

Фото з сайту krasnodar.gov.ru

Купив первоцвіти — продав душу

Петербурзі. Партії по 20 000—40 000 квітів у черговому потязі безпроблемно перетинають українсько-російський кордон.

Хто зупинить браконьєра?

Щоправда, десять років тому ситуація була набагато гіршою. Так, у Києві за сезон продавали в середньому до 5 мільйонів первоцвітів. Природолюби зни-

Щось негаразд у Бессарабському королівстві

Дівчата-інспектори зокрема провели разом із громадськістю успішний рейд на Бессарабському ринку в Києві на день Святого Валентина.

«Перше порушення правил торгівлі на ринку ми відзначили ще 13 лютого, — розповідають

дозвіл на роботу перевіряльників на ринку. За словами учасника рейду Олександра Соколенка, поки заступник директора оформлював відповідний дозвіл, до нього в кабінет заходили працівники ринку, яким він давав якісь доручення. Коли інспектори таки отримали дозвіл, то на жодній точці підсніжниками вже не торгували. А продавці здивовано розводили руками, мовляв, чують про підсніжники вперше у житті.

Розуміючи, що браконьєри все одно захочуть збути товар, природоохоронці наступного дня провели новий рейд, вже за підтримки міліції. Було вилучено 2,5 тисячі первоцвітів та складено два протоколи за статтями ст. 159 та 88 Адмінкодексу. Штрафи тут передбачено відносно невеликі: 51 та 406 гривень відповідно. Але головне, що порушники мають оплатити збитки, завдані довкіллю. А це вже значні суми.

Державний екологічний інспектор Оксана Овірська повідомила редакції, що матеріали у справі спрямовано до суду. Хотіли ми також отримати коментарі й від керівництва ринку, але єдине, що вдалося почути по телефону від «неуповноваженої» працівниці, це «все було не так, як кажуть екологи» і рекомендацію поговорити із заступником директора Сергієм Анатолійовичем. Прізвище таємничого заступника нам назвати відмовилися. А в нього самого спитати не вийшло: ми так і не змогли його «вполювати» за наведеним у довіднику номером телефону.

Утім, головне, що в день жіночого свята підсніжниками на Бессарабці вже не торгували. Чи то самі висновки зробили, чи то отримали прочухана від КМДА (Бессарабський — міське комунальне підприємство) або прокуратури після письмових скарг екологів.

Харків воює, Одеса торгує

Крім столиці, боротьбу за порятунок первоцвітів ведуть у Донецьку (силами екоінспекції), Харкові (переважно ГО «Печеніги» та «Зелений фронт»), Дніпропетровську (екологічна міліція) та Криму (громадськість). А ось в Одесі торгівля дикими квітами іде — аж гуде. Те саме у Львові: спостерігачі нарахували тут півтора десятка точок продажу.

В Ужгороді 7—8 березня торгували підсніжниками і крокусами біля мосту через Уж і біля базару. Стражі порядку протоколів не складали, а просто ганяли торговців з одного місця на інше. Цими днями в Ужгороді було продано майже 40 тисяч дикорослих квітів. А загалом в Україні, за оцінками екологів, у Міжнародний жіночий день продали від одного до півтора мільйона первоцвітів. Збитки державі оцінюють у 50—70 мільйонів гривень.

Щоб заохотити міліцію інших міст наслідувати приклад столичних охоронців порядку, Київський еколого-культурний центр видав і розіслав у кожний обласний центр по півсотні буклетів «Первоцвіти, продаж яких заборонений (орієнтування для працівників міліції)». Відгуків, а головне — результатів успішної роботи поки що немає. Вочевидь, до буклета не вистачає прямої вказівки міністра.

Пане міністре внутрішніх справ! Дайте, будь ласка, таку вказівку!

Не завадило б аналогічне розпорядження і від головного митника всім поштам на кордоні з Росією. Бо спокуса перевезти ящик-другий, наприклад, у колишній Ленінград величезна. За інформацією тамтешніх екологів, букетик підсніжників у культурній столиці Російської Федерації коштує 10 доларів. **Пане голово Державної митної служби! Зверніть, будь ласка, увагу митників на контрабанду первоцвітів!**

Повертаючись до столиці, зазначимо, що і тут не все так добре. На відміну від року минулого, у київському метро нині немає соціальної реклами із закликами не купувати первоцвітів. Хоч відповідне рішення екологічна комісія Київської міської ради ухвалила. Метрополітенівці кажуть, що місце для плакатів готові надати хоч сьогодні, але самі плакати мало б замовити екологічне управління КМДА. Справді, ці кілька тисяч гривень — цілком підйомна сума для позабюджетного екологічного міського фонду. А як уже зовсім збідніла калитка, то могли хоча б чорно-білих версій таких плакатів наклепати на ксероксі.

Водночас не зрозуміло, що заважає метро запустити відповідні ролики на моніторах у вагонах і радіоголошення на ескалаторах — записи екологів давно надали. А між тим, переконати громадян не купувати підсніжники і шафрани — найефективніший спосіб урятувати ці квіти. Немає попиту — не буде і пропозиції. **Шановні колеги з екологічної комісії Київської міської ради і екологічного управління КМДА! Доведіть справу до кінця, увімкніть рекламу на захист первоцвітів у Київському метро.**

Завдання на завтра і післязавтра

Цього року два головних піки торгівлі первоцвітами (переважно кримськими підсніжником складчастим та шафраном Гейфеля) — 14 лютого та 8 березня — уже минули. Але попереду ще квіткування підсніжника звичайного, сон-трави, рясту, проліскі, конвалії. Ще не пізно вжити заходів для захисту цих квітів.

А щодо наступного сезону, то до нього потрібно готуватися заздалегідь. Ще до нового року знайти кошти на пропаганду, а відразу після новорічних свят — видати спільні накази МВС, митниці та екоінспекції про проведення операції «Первоцвіт», провести інструктажі постових міліціонерів і митників.

Координатором операції «Первоцвіт» в областях нерідко виступали обласні управління Мінприроди. Але ухвалення торік восени закон 10-218 не передбачає існування територіальних органів цього міністерства. Питання структури цього центрального органу виконавчої влади, як й усіх інших ЦОВВів, визначається тепер указами Президента. Але щось «забуксувало» в системі ухвалення рішень, і такого указу досі немає. Тому ще одне прохання від захисників первоцвітів: **пане Президенте, видайте указ, у якому буде передбачено існування територіальних органів Мінприроди.**

СОЦІУМ

«Ти монстр, хочеш перетворити людей на котів!»

ПРОКОМЕНТУЙТЕ
ЦЮ ПРОБЛЕМУ
НА САЙТІ
UKURIER.GOV.UA

ПРОБЛЕМА. Заходи протидії небезпечним проявам в Інтернет-просторі — лише в проектах

Наталка ЩЕРБАНЬ,
«Урядовий кур'єр»

За підрахунками соцекспертів, майже 90% школярів сидять в Інтернеті щодня по чотири-п'ять годин. І не завжди у пошуках необхідної для навчання інформації. Немало з них левову частку часу проводять на розважальних ресурсах, подекуди сумнівних. Можна лише уявити, скільки інформаційного сміття виливається на дитячі голови за цей час!

На жаль, дорослі члени сім'ї досить часто не знають і не цікавляться, в які ігри грають, що дивляться і з ким спілкуються їхні чада в Інтернеті. При цьому навіть буває таке, що залишають віртуальним незнайомцям номер телефону, домашню адресу, особисті фотографії... Психологи констатують, що у дитини порушується адекватне ставлення до себе й до своїх вчинків, зростає проявляється невмотивована жорстокість, з'являються пригнічені й тривожні стани, спостерігається скутість і байдужість у реальних стосунках з однолітками.

Замість кіно
чи театру —
монітор

Особисто я була свідком картини, коли восьмилітній хлопчик, знувшись над кішкою, викрикував «Ти монстр, з іншого виміру, ти прийшов перетворити людей на котів!...» Це відбулося після того, як щось подібне побачив в Інтернеті.

Або інша ситуація. Розмовляючи телефоном зі знайомою, питаю: а де твій син, що його не чути? — «Де-де, за комп'ютером, — відповідає. — Провела Інтернет і тепер так спокійно, він грає у розвиваючі ігри, а я можу приділити час собі...» Багато батьків таким чином «полегшують» собі життя. Замість того, щоб повести доньку чи сина до театру, музею, на виставку —

Чи не заплутаються діти у Всесвітній павутині?

ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ

Про що просить громадськість власників інтернет-ресурсів і комп'ютерних клубів:

- ✓ Взяти публічні зобов'язання перед громадянами України щодо застосування механізмів саморегуляції та економічних санкцій до власників бізнесу, на Інтернет-ресурсах яких розміщується інформація, що може негативно вплинути на дитячу психіку і порушує чинне законодавство, зокрема Закону «Про захист суспільної моралі»;
- ✓ Забезпечити комп'ютерні клуби спеціальними місцями для дітей з обов'язковим встановленням програмних фільтрів захисту від шкідливого контенту;
- ✓ Сприяти при купівлі Інтернет-послуг рекламуванню й поширенню послуги «Батьківський контроль» від небезпечного контенту;
- ✓ Ініціювати безкоштовне або на пільгових умовах надання громадським організаціям хостингу для популяризації здорового способу життя, духовних і моральних цінностей.

звичайно, простіше заплатити 100 гривень за Інтернет: тут тобі й інформації скільки завгодно, тут тобі й розваги та задоволення... Та батьки, можливо, не замислюють про негативні наслідки, які виникають унаслідок надмірної взаємодії з Інтернетом.

Зате фахівці можуть розповісти багато тривожного. Наприклад, представники правоохоронних

органів кажуть, що є випадки, коли підлітки тікають з дому, бо знають, що за допомогою Інтернет-технологій зможуть заробляти і жити так, як хочеться. Дитина йде до комп'ютерного клубу, знаходить там дорослих «друзів», домовляється з ними про банківську картку, на яку в результаті операцій у мережі капують гроші...

Потрібно
вдосконалити
нормативну базу

Останніми роками громадськість неодноразово порушувала питання: як створити безпечний доступ до того чи іншого сайту в мережі, як навчити користуватися Інтернетом не лише з метою розваг і задоволення, а щоб здобувати корисну й цікаву інформацію. Національна експертна комісія України з питань захисту суспільної моралі за участю представників Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Міністерства внутрішніх справ, власників Інтернет-ресурсів, громадських організацій у Києві провела засідання «круглого столу» на тему «Відповідність чинного законодавства України розвитку інформаційних технологій в частині забезпечення прав дітей на безпечний Інтернет-простір».

Звертаючись до учасників заходу, голова Національної комісії Василь Костицький наголосив: «Брак законодавства, яке б регулювало функціонування Інтернет-простору, розповсюдження порнографії, зокрема дитячої, та матеріалів, які культивують насильство, ксенофобію, расову й релігійну ворожнечу, безперечно, веде до негативного впливу на дитячий розвиток. Тому ми розробили проект заходів протидії шкідливому в інформаційному

просторі. Зокрема, що стосується нормативно-правової бази: внесення пропозицій щодо вдосконалення українського законодавства з регулювання питання безпеки інформаційного простору; розробка механізмів державної підтримки вітчизняного виробника інформаційної продукції; розробка і впровадження спеціальних позначок (маркування), які інформують споживачів про головні ризики та імовірні негативні наслідки перегляду інформаційної продукції; підписання договорів на рівні регіонів з мас-медіа щодо формування інформаційно-психологічної безпеки та захисту підростаючого покоління...»

За результатами обговорення актуального питання учасники «круглого столу» прийняли відповідну резолюцію і підписали заяву за здоровий Інтернет-простір для дітей, у якій закликали власників інтернет-ресурсів і комп'ютерних клубів посилити відповідальність щодо «дитячого питання». До речі, Національною експертною комісією ще у 2011 році була розроблена й надрукована «Пам'ятка для батьків: Діти. Інтернет. Мобільний зв'язок». У ній вміщено нагадування батькам про те, на що потрібно звертати увагу під час купівлі комп'ютера та інтернет-послуг, мобільних телефонів для дитини, і як уникнути небезпеки під час їхнього використання. Пам'ятку розповсюджено серед навчальних закладів, комп'ютерних магазинів та батьків.

До речі. Вплив соціальних мереж на дітей та молодь дуже великий, проте здебільшого діти використовують розважальну складову цих ресурсів. А тим часом соціальні мережі можуть мати позитивний вплив, якщо їх правильно використовувати, констатують фахівці ЮНІСЕФ. Зокрема, вміщувати повідомлення в доступній формі про права та інтереси дітей. Тож ЮНІСЕФ-Україна у цьому році відкрила свою сторінку <http://vk.com/unicefua>. Як повідомила прес-служба ЮНІСЕФ-Україна, станом на січень 2013 року середня добова кількість користувачів цієї сторінки становить 8,9 млн осіб. «Нам важливо говорити і з батьками, і з дітьми. Тому ми відтепер присутні в медійних каналах, які займають їхню увагу», — зазначає голова Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Юкіе Мокуо.

Комп'ютерний клас прибув із Торонто

БЛАГОДІЙНІСТЬ. Вихованці миколаївського Центру реабілітації спілкувалися з Канадою по скайпу

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

Центр соціально-психологічної реабілітації для дітей Служби у справах дітей Миколаївської міськради отримав новий сучасний комп'ютерний клас. Подарунок прибув з далекої Канади, а передав його представник заокеанської благодійної організації «I Will Association» в Миколаєві Володимир Котов. Як розповів благодійник, ця організація була створена за ініціативи родини Котових. Його донька Тетяна вже довгий час проживає у канадському місті Торонто. Саме вона та її чоловік Майкл 11 років тому започаткували свій благодійний фонд, який надає допомогу дітям-сиротам та тим, хто

опинився в складних життєвих умовах.

Це вже сьомий комп'ютерний клас на Миколаївщині, придбаний за кошти благодійної організації. Названий він на честь пенсіонерки із Торонто, яка вже багато років плете речі для вихованців інтернатів Миколаївської області, — «Барбара». Клас укомплектований десятьма комп'ютерами загальною вартістю майже 38 тисяч гривень.

Сьогодні у Центрі соціально-психологічної реабілітації виховується близько 80 дітей різного віку, тож такий подарунок для них є конче потрібним. Після урочистого відкриття класу діти разом із почесними гостями зібралися в музичній залі закладу для того, щоб по скайпу зв'язатися з Тетяною та

Майклом, подякувати їм і поділитися враженнями від нових комп'ютерів.

Перший заступник голови Миколаївської облдержадміністрації Геннадій

Ніколенко, який взяв участь у презентації класу, зазначив у бесіді із керівни-

ками канадської благодійної організації, що обласна влада підтримувала та буде підтримувати такі ініціативи небайдужих людей, які надають допомогу дітям, що опинилися в складних життєвих умовах.

— Сьогоднішній день, — зазначив Геннадій Борисович, — стане своєрідним уроком «добра», який знедолені діти запам'ятають на все життя. Безумовно, наші діти повинні займатися спортом, повноцінно харчуватися, проживати в нормальних умовах, але й необхідність інформаційних технологій не можна недооцінювати. Чим раніше діти будуть пізнаватимуть комп'ютерні технології, тим більше вони будуть підготовлені до життя в сучасних умовах.

Для цих дітей з'явилося ще одне вікно у світ

Фото надане прес-службою Миколаївської облдержадміністрації

ПОСТАТІ

Наукова вершина Вернадського — ноосфера

ДАТА. Сьогодні 150 років від дня народження першого президента Академії наук України

Любов ДУБРОВІНА,
член-кореспондент
НАН України
Олексій ОНИЩЕНКО,
академік НАН України
для «Урядового кур'єра»

Українське родове коріння яскраво висвітлюється Володимиру Вернадському з височини 80-річного життя. У «Спогадах» він писав, що батько й мати його були киянами, з родин, де були живі національні традиції. Їхні дитячі роки пройшли в Полтаві й Харкові. Батьки добре знали українську мову. Мати, дуже музична, із сильним голосом (мецсо-сопрано), прекрасно співала українські пісні. Бували в них удома й українські хори.

Материн рідний дядько М. І. Гулак очолював разом з Тарасом Шевченком і Миколою Костомаровим знамените Кирило-Мефодіївське братство. Крім того, мати училася в Левашовському жіночому пансіоні в Києві з майбутньою дружиною Костомарова. «Вона часто, — згадував Володимир Іванович, — розповідала мені про її трагічну і романтичну долю».

Сім'ю письменника Короленка вважав найближчою ріднею

Батьківська лінія Вернадського — козацька, запорізька. Ще в загонах Богдана Хмельницького був козак литовського походження Верна, нащадки якого стали військовими товаришами, тобто зареєстрованими рядовими вільними козаками. Прадід перебрався із Запоріжжя на Чернігівщину. Його обрали священником села Церковщини. Закінчив він Переяславський колегіум і Києво-Могилянську духовну академію. Дід прославився на поприщі медицини. А батько — в економіці й статистиці: у 28 років закінчивши Університет Св. Володимира у Києві, працював там професором, а згодом — багато років директором Харківської контори Держбанку.

Володимир Вернадський у зрілому віці зізнавався, що в дитинстві на його розумовий розвиток надзвичайно вплинули дві людини: батько Іван Васильович і його двоюрідний брат Євграф Короленко. А відомий письменник Володимир Короленко доводився Володимиру Івановичу троюрідним братом, вони дружили сім'ями і як родичі, і як духовно близькі люди. Володимир Іванович вважав Короленків найближчою ріднею і говорив, що Вернадські пішли не у Вернадських, а в Короленків.

Учень Володимира Вернадського Олександр Ферсман свою першу наукову працю під керівництвом учителя присвятив мінералам Криму

Він дуже дбав про нащадків письменника. У важкі роки війни влаштував у дитячий санаторій, у Боровому в Казахстані, де був в евакуації, «чарівну 3-річну дівчинку» Тусю, правнучку Короленка (нині полтавська поетеса Наталія Сергіївна Ляхович). А коли дізнався, що дочка письменника Софія, яка була у Свердловську з Музеєм В. Г. Короленка, погано харчується, у листах до президентів АН СРСР і УРСР просив допо-

довід. І Володимир Іванович ним дорожив, був прихильником передової української культури. Водночас він — мислитель світового рівня, учений російський і український одночасно. Знав більшість слов'янських мов та основні західноєвропейські. Його запрошували для читання лекцій і наукової роботи та обирали до свого складу провідні європейські університети й академії. Майже півстоліття займав чільні посади в Ро-

справах вищої школи і наукових установ і для вироблення законопроекту про заснування Української академії наук. До того ж йому ще й доручили керівництво Тимчасовим комітетом для заснування Національної бібліотеки Української держави.

Йшли непрості суперечки про те, якою повинна бути Українська академія: подібною до старих європейських вільних товариств учених, просто філією Петербурзької АН чи установою з державним фінансуванням і загальнодержавною функцією. Вернадський виступив прибічником останнього варіанту. Він покладав на академію широкі соціальні функції. Говорив, що академія «повинна, oprіч своєї всесвітньої ваги, задовольняти важливі: 1) національні; 2) державні та 3) місцеві життєві вимоги».

Вернадський вибудовував академію для великої інтелектуальної і соціальної віддачі. Такий її образ та імідж позитивно сприймався всіма політичними режимами. Вона пройшла неймовірні випробування складного XX століття, різких пострадянських трансформацій, зберігала завжди життєздатність і нині є генератором творення фундаментальних знань і проривних технологій.

Завдяки йому виникла Національна бібліотека

І ще одна історична заслуга Вернадського перед Україною: завдяки його ініціативі і зусиллям у нас виникла Національна бібліотека. Причому бібліотеку і академію він розглядав у нерозривному зв'язку. Вона й створена на три місяці раніше за академію.

Він планував «велику бібліотеку світового типу», де буде зібрано літерату-

ру з усіх галузей знань усіма мовами. Особливе завдання — сконцентрувати всю літературу українською мовою будь-якого змісту і всю літературу зарубіжними мовами про Україну і український народ.

Національна бібліотека Української держави формувалася як центр знань у комплексі з Національним природничим музеєм, Історичним українським музеєм, археографічною комісією, комісією для видання словників української мови, видавництвом, Фотографічним інститутом та іншими установами інформаційної інфраструктури.

Починалася вона з книжки про старий Київ, зареєстрованої під «номером №1». Нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського має у своїх фондах понад 15 млн друкованої і рукописної продукції, потужний електронний ресурс. На її сайт щодоби в середньому заходить понад 50 тисяч користувачів з усіх кінців планети. У світовому веб-ометричному рейтингу бібліотек, що готується та поновлюється щодня американською фірмою Alexa (США), за використанням електронних ресурсів вона посідає перше місце серед бібліотек країн СНД. Лише електронних версій статей щодоби надає користувачам Інтернету понад 300 тис. (3 статті щосекунди).

Володимир Вернадський — геніальний організатор науки. Після академії у Києві він ще працював у Криму ректором Таврійського університету і врятував його від руйнування під час громадянської війни. Міжнародне визнання здобули Радієвий інститут у Ленінграді і Біохімічна лабораторія у Москві, якими він керував.

Але насамперед він — велет науки, учений, ідеї і здобутки якого з плином часу не згасають, а набирають нової сили. Який треба було мати талант, щоб одному заснувати три нові напрями досліджень, — геохімію, біогеохімію і радіогеологію, науки, які і досі стимулюють і уособлюють революцію в природознавстві.

У нього був вибір: піти у велику політику чи присвятити себе глибинам науки. У період соціальних потрясінь 1917 року він зрозумів, що політика для нього пропаша ідея. І коли його обрали головою — президентом Української академії наук, він відразу заявив про свій вихід з конституційно-демократичної партії, одним із засновників і членів ЦК якої був. Далі його життя цілковито заповнило вивчення проблем живої речовини, біосфери, мінералогії, історії і методології науки.

Над таїнами живої речовини Вернадський працював у Петрограді у дні Жовтневої революції, у Старосіллі під Києвом — коли в Києві йшли бої. А в Криму, ледь вирвавшись зі смертельних лещат сипного тифу (навіть лікар, що йому допомагав, помер від тієї ж хвороби), відразу взявся за улюблену тему.

На Бутовій горі (по-місцевому — «Кобилі») в Шишаках на Полтавщині у Вернадського була своя садиба і він багато літ проводив там канікули. Вчений згадував, що працював там з великим піднесенням, уявив для себе основні поняття біогеохімії.

Вершина наукової творчості Володимира Вернадського — ноосфера, долезна теорія людства. Аналізуючи еволюцію земної оболонки, він помітив, що вона змінюється під впливом людської діяльності, людського розуму. Розум (по-грецькому — ноос) дедалі більше стає визначальником перетворень природного середовища. Біосфера, таким чином, неухильно йтиме до ноосфери.

Для Вернадського були зрозумілі позитиви і негативи становлення ноосфери: можливості руйнування, збіднення природного середовища і його збереження, навіть поліпшення. Але він вважав, що об'єднане людство за допомогою тієї ж науки зможе уникнути катастроф і створити комфортні умови для себе і для життя всього живого на Землі, що і є нині всепланетним пріоритетом, який втілюється в стратегії і програми сталого розвитку.

Довгий час ноосферні ідеї у нас, і на Заході вважалися захмарними думками, практичне значення яких можливе в далекому майбутньому. Але глобалізація, що охопила світ в останні десятиріччя, масштабно викликала на порядок денний всю ноосферну спадщину. Володимир Вернадський став актуальним як ніколи. Бум ноосферних досліджень, виникають ноосферні екологія, економіка, освіта. Йдеться про ноосферну людину, епоху, цивілізацію. Вернадська є для всього цього невичерпною живильною базою.

Мудрець і провидець академік Володимир Вернадський був ще й нескитним оптимістом. Хоч і родинне його життя, і наукове були наповнені тривогами й негараздами, вчений вірив у силу науки, освіти, культури. «Я вірю у величезне майбутнє і України, і Української академії наук...» — писав він у фронтовому для України 1943 році тодішньому президентові академії Олександрову Богомольцю.

НАУКА

Доля ботаніка

УНІКАЛЬНО. Українець Володимир Липський дослідив і описав для науки 7 нових родів та 200 нових видів рослин

Світлана ЗИМАН,
доктор біологічних наук
для «Урядового кур'єра»

Хтось думає, що, перебуваючи на владних посадах, може вершити долі і народів, і окремих особистостей, зводячи на п'єдестал нікчем і розчавлюючи світочів. Але істинна все одно восторжествує, навіть якщо це трапиться через кілька століть чи й тисячоліття, а розтиражована слава пустот ніколи нічим не продовжиться.

Немає й сліду від могили Володимира Липського, знищеної більшовиками, на жаль, не кожен українець скаже, хто цей чоловік. Та попри те, наш співвітчизник не перестав від цього невігастства бути справді видатним ученим, ботаніком світового рівня. Не хтось, а саме він: зібрав колекції рослин з усіх материків планети, вважався одним із найвизначніших гербаристів світу, автор переважної частини тритомника про Імператорський ботанічний сад у Петербурзі, розбудовник української Академії наук. Не чийось, а саме його ім'ям названі два нові роди та 54 нових видів рослин...

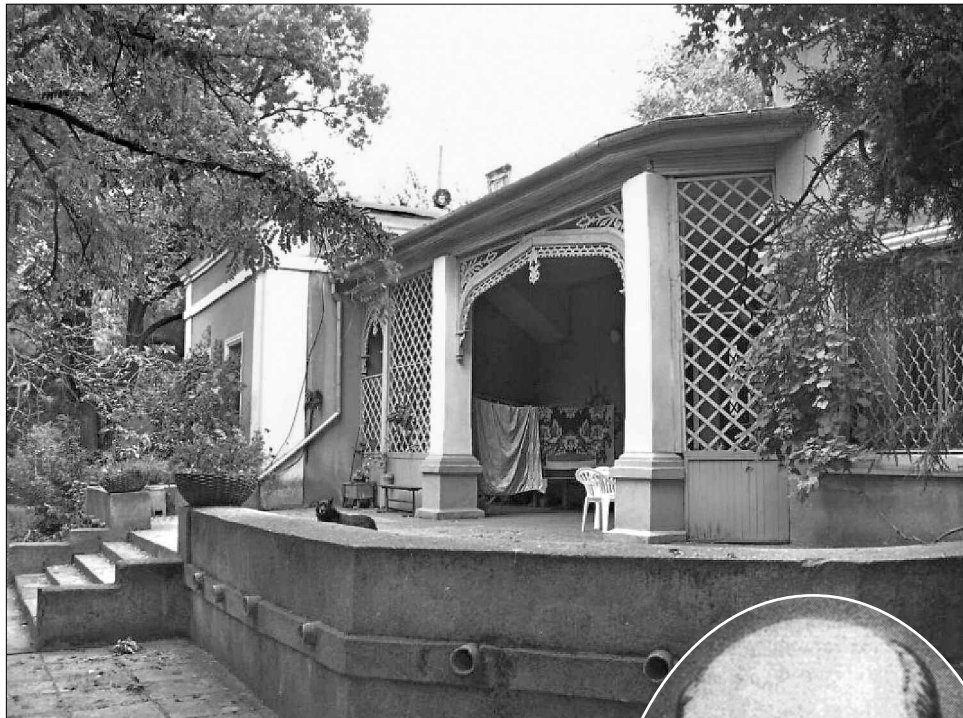
Відроджувати такі славні імена співвітчизників, як Володимира Липського, — велика честь для кожного українця.

11 березня виповнилося 150 років з дня народження видатного українського вченого Володимира Липського — першого і єдиного в історії України ботаніка, котрий очолював (з 1922 по 1928 рік) Українську академію наук (тоді ВУАН), у створенні якої брав дуже активну участь. А до того, у кінці 1918 року, за рекомендацією першого президента ВУАН Володимира Вернадського був обраний директором щойно відкритого у Києві ботанічного саду при Київському університеті. Крім того, в ці роки він керував кафедрою квіткових рослин при ВУАН, а також комісіями Енциклопедичного словника й академічною Комісією з вивчення природних багатств України. Незабаром, у 1919 році, Володимира Іполитовича обрали академіком, а 1921 року — віцепрезидентом Академії наук.

Флору Бессарабії осягнув у 26 років

Народився Володимир Липський 27 лютого (11 березня, за старим стилем) 1863 року в селі Самострілі Ровенського повіту Волинської губернії (нині Корнецький район Рівненської області). Його батько, дід і прадід були священиками. У 1873 році родина

Липських переїхала у Житомир, де Володимир із золотою медаллю закінчив 1881 року гімназію. Після цього він навчався в Києві в Колегії Павла Галагана, а згодом у Київському університеті (в той час — Університет Святого Володимира), на природничому відділенні фізико-математичного факультету, який закінчив 1887 року. Вже на першому курсі захопився ботанікою, його помітив завідувач кафедри, видатний ботанік професор І.Ф.Шмальгаузен. Тому після закінчення курсу навчання в університеті Володимира Липського залишили тут на роботі, з 1887 по 1894 рік він працював у ботанічному саду Київського університету та одночасно асистентом на кафедрі ботаніки. В цей час за скромні кошти Київського товариства природодослідників молодий

Під час свого керівництва Одеським ботсадом, Володимир Липський зробив значний внесок у створення колекції живих рослин і наукового гербарію

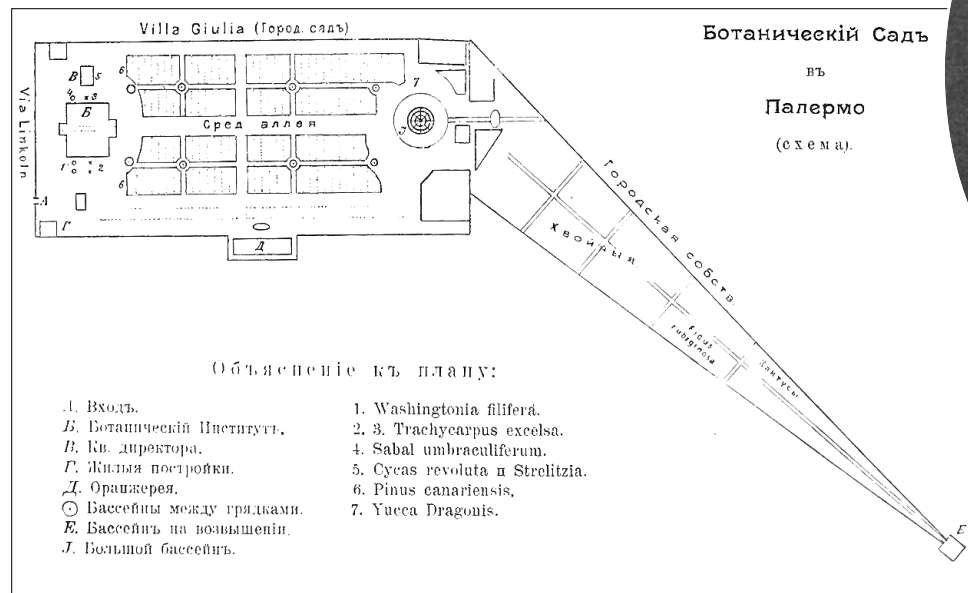

Схема ботанічного саду в Палермо, виконана В. І. Липським (1903)

науковець здійснив свої перші ботанічні експедиції, під час яких проводив флористичні дослідження у Бессарабії, на Кавказі та у Середній Азії.

Наступний етап творчого становлення Володимира Липського (1894—1917 роки) пов'язаний з переїздом до Санкт-Петербурга й роботою в Імператорському ботанічному саду (пізніше — Головний ботанічний сад Санкт-Петербурга) на посадах спочатку молодшого, потім старшого зберігача рослин, далі — головного ботаніка і нарешті — завідувача відділу живих рослин.

Саме тут відбулося формування наукового світогляду Володимира Іполитовича як флориста і систематика квіткових рослин, тому що в цей петербурзький період він здійснив більшість своїх наукових експедицій до Бессарабії, Середньої Азії, на Кавказ, Алтай, а потім і за межі нашої величезної країни — зокрема до Північної і Південної Америки, Цейлону, Японії. Володимир Липський відвідав низку країн на всіх континентах, крім Австралії.

Його перша наукова книга «Исследования о флоре Бессарабии» опублікована 1889-го, коли науковцю було лише 26 років.

Багатогранна праця

Упродовж перших петербурзьких років Володимир Іполитович охопив польовими дослідженнями майже всю територію Кавказу, від північного краю до південного, за його словами, пройшов по Кавказу пішки майже 10 000 верст. Підсумки досліджень рослин на Кавказі були викладені в його книжці «Флора Circassica» та монографії «Флора Кавказа. Свод сведений о флоре Кавказа за двухсотлетний период ее исследования, начиная от Турнефора и кончая XIX веком» (1899). Ці праці створили йому популярність дослідника кавказької флори, відомого в широких ботанічних колах. Водночас, працюючи поряд з майбутнім директором Ботанічного Інституту

В.Л. Комаровим, він пареймався створенням одного з перших у Росії наукових гербаріїв.

Інтенсивно досліджував рослини у межах Середньої Азії, вивчав флору Тянь-Шаню, Джунгарського Ала-Тау, Ферганської й Зеравшанської

Володимир Липський вважався одним із найвизначніших гербаристів світу, він зібрав колекції рослин з усіх материків планети.

долин у 1896—1911 роках, унаслідок чого зібрав гербарій, який налічував кілька десятків тисяч аркушів. Серед багатьох опублікованих праць Володимира Липського цього періоду найважливішими були «Материалы для флоры Средней Азии» (1900—1910) та «Флора Средней Азии» (1902), «По горным областям Русского Туркестана» (1906), «Лесная растительность Туркестана» (1911), «Горная Бухара» (1902) та інші

(усього 18). За здійсненими дослідженнями вчений описав сім нових для науки родів (*Beketovia*, *Korshinskia*, *Galagania*, *Kozlovvia*, *Ladygynia*, *Orthorhiza*, *Schumannia*) та близько 200 нових видів. Послідовники Володимира Іполитовича назвали на його честь два нові роди (*Lipskya Nevsky* і *Lipskiella Juz.*) і 54 нові види.

Значна частина життя науковця в цей та інші періоди пройшла в експедиціях і подорожах. За спогадами колег, в експедиціях Володимир Іполитович був надзвичайно

енергійним, витривалим і невибагливим, легко долав важкі переходи й любив підніматися високо в гори.

Одночасно приділяв велику увагу роботі в Петербурзькому ботанічному саду, зокрема живим колекціям рослин та гербарним фондам. Підсумком цього було видання повного переліку колекцій сухих рослин «Гербарий СПб ботанического сада» (1823—1908) та книги «С.-Петербургский ботанический сад за 200

лет его существования (1713—1913)».

Під час роботи у Петербурзькому ботанічному саду Володимир Липський здійснив також закордонні подорожі, під час яких ознайомився з діяльністю ботанічних садів і природничих музеїв Лондона, Парижа, Відня, Рима, Берліна, Мадрида та інших міст Європи, Азії, Північної Африки та Північної Америки, його докладні описи опубліковані в низці праць (наприклад, «Ботанические сады Мадрида, Лисабона и Кью» (1906)).

У 1917 році Володимир Іполитович повернувся в рідну Україну. За багатогранною й плідною науковою діяльністю у Санкт-Петербурзі він зайняв одне з чільних місць серед вітчизняних ботаніків, крім того, разом з В.Л. Комаровим та іншими колегами заклали основу майбутнього Ботанічного інституту Академії наук — головної ботанічної установи майбутнього Радянського Союзу.

За характером Володимир Липський був дуже скромною людиною, тому в Санкт-Петербурзі й інших місцях його помешкання й побут були вкрай невибагливими. Водночас його дружина Юлія Калістратівна та п'ятеро дітей — сини Всеволод, Олег і Борис та доньки Тетяна й Ольга — завжди відчували його як чудового сім'янина.

З посади президента ВУАН Володимир Липський був змушений подати у відставку 1928 року у зв'язку з втручанням керівних органів радянської влади в діяльність наукових установ. Після цього він переїхав до Одеси, де очолив Одеський ботанічний сад, в якому упродовж років зробив значний внесок у створення колекції живих рослин і наукового гербарію. Проте він не міг підтримувати наукові ідеї та пропозиції Трохима Лисенка чи принаймні погоджуватися з ними і подав у відставку.

До останніх днів життя працював науковим консультантом Одеського ботанічного саду. Влітку 1936 року здійснив свою останню ботанічну експедицію до Середньої Азії (Узбекистан і Туркменістан), а вже на початку наступного року (24.02.1937) його не стало.

У 1950-ті роки могила нашого славетного колеги Володимира Липського була знищена, й місце його поховання не відоме. Проте діяльність Володимира Іполитовича продовжує бути прикладом служіння ботанічній науці, а його життя — взірцем честі і благородства.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Чудотворна Холмська Богоматір залишилася в Україні

СПАДЩИНА. Завдяки пильності митників православні святині 18-19 століть поповнили колекцію Музею волинської ікони

Валерій МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

Після цього ікони фігурували як речові докази у кримінальних справах, порушених і розслідуваних управлінням Служби безпеки України у Волинській області. І ось тепер уже за рішенням суду назавжди вони стали власністю держави.

— Ікони Святої Великомучениці Варвари, Божої Матері «Утамує Моя Печалі», Преображення Господнього вирізняються майстерним виконанням, багатством золочення і сріблення, одухотвореними ликами святих і яскравим колоритом, — розповіла завідувач Музею волинської ікони Тетяна Єлісеева. — На полях ікони Преображення Господнього зображені патрональні (тезоіменні) святі, що свідчить про традицію написання ікон на замовлення.

Ці сакральні твори — лише невеличка частка із тисяч предметів мистецтва, що їх за роки нашої державної незалежності врятували працівники спецслужби, митники, прикордонники від вивезення за кордон і передали у державний музей фонд. Відтепер предмети мистецтва — загальнонародне надбання.

Музей волинської ікони, що нині готується до 20-річчя, має найбільше в світі зібрання волинського сакрального малярства. Воно

Біла найдавнішого сакрального оберега — чудотворної ікони Холмської Богоматері

налічує три з половиною тисячі експонатів. Рік у рік поповнюється новими. Нині експозиція, в якій представлено ікони XI—XX століть, предмети церковної декоративної різьблення, металопластики та скульптури, розміщена у восьми залах.

У музеї на почесному місці експонують і одну із п'яти найбільших православних святинь Русі-України — константинопольського письма Холмську ікону Божої Матері. Її написано темперними фарба-

ми на кипарисових дошках у візантійському стилі. На іконі зображено Божу Матір, що тримає на правій руці Дитину Ісуса, який правою рукою благословляє, а в лівій затиснув сувій.

— Різноманітність стилів і творчих манер професійних і народних майстрів, діяльність іконописних осередків Волині в постійній експозиції представляють понад сотню пам'яток іконопису, — розповів директор Волинського краєзнавчого музею заслужений працівник культури Украї-

ни Анатолій Силюк. — Вони краще за будь-які слова характеризують розвиток волинського малярства у XVI—XVIII століттях. Є у зібранні, до речі, і твори видатного українського іконописця Йова Кондзелевича. Він до смерті жив у Луцьку, викладав у місцевій православній братській школі та Білостоцькому монастирі.

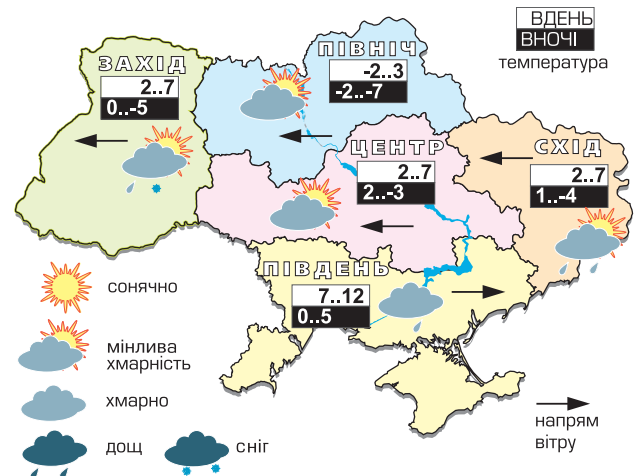
У музеї постійно проходять тематичні вечори, презентації, зустрічі, концерти камерної музики та духовного співу.

«Свята Великомучениця Варвара» (кінець XVIII - початок XIX століття, ліворуч) та «Преображення Господнє» (XIX ст., праворуч) могли назавжди покинути країну

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 13 БЕРЕЗНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-1 -6	-1 +4	Черкаська	+2 -3	+1 +6
Житомирська	0 -5	-1 +4	Кіровоградська	+2 -3	+3 +8
Чернігівська	-3 -8	-2 +3	Полтавська	0 -5	+1 +6
Сумська	-5 -10	-2 +3	Дніпропетровська	+2 -3	+3 +8
Закарпатська	+1 +6	-2 +3	Одеська	0 +5	+7 +12
Рівненська	-3 -8	-2 +3	Миколаївська	0 +5	+7 +12
Львівська	+1 -4	+2 +7	Херсонська	0 +5	+7 +12
Івано-Франківська	+1 -4	+4 +9	Запорізька	-1 +4	+6 +11
Волинська	-3 -8	-2 +3	Харківська	-3 -8	0 +5
Хмельницька	+1 -4	+2 +7	Донецька	+2 -3	+4 +9
Чернівецька	+2 -3	+4 +9	Луганська	+2 -3	+4 +9
Тернопільська	+1 -4	+2 +7	Крим	+4 +9	+10 +15
Вінницька	-2 +3	+3 +8	Київ	-2 -4	+1 +3

Укргідрометцентр

РЕКЛАМА

ГОРМОН ЧОЛОВІЧОЇ СИЛИ ТА МОЛОДОСТІ

Відомо, що рівень тестостерону — гормону чоловічої молодості та сили — знижується на 3-4 відсотки у рік. В результаті послаблюється потенція. Щоб позбавитись сексуальних проблем, треба вживати малайзійський корінь тонгкат, який допомагає організму виробляти тестостерон.

Тонгкат — рослина, дивовижна здатність якої зміцнювати чоловіче здоров'я, відома уже багато віків. Її називають «азіатською віагрою». Продукт на основі легендарного кореня назвали **Тонгкат™ Алі Платинум**. Він не є гормональним препаратом, але підвищує рівень тестостерону в організмі у 4,5 раз! Таким чином **Тонгкат™ Алі Платинум** омолоджує організм, повертає чоловічу силу.

Продукт безпечний навіть при вживанні з алкоголем. **Тонгкат™ Алі Платинум** не лише ефективний сексуальний стимулятор, а й надійний засіб збереження чоловічого здоров'я. Він посилює імунітет, покращує кровообіг, допомагає боротися з аденомою, простатитом, інфекціями сечостатевої сфери.

Пам'ятайте, вікових обмежень для прийому **Тонгкат™ Алі Платинум** не існує!

Звертайтеся за телефонами консультативної гарячої лінії. Наші консультанти дадуть відповідь на всі ваші запитання і допоможуть якнайшвидше відновити потенцію. «Швидка допомога» для чоловіків: **0-800-503-088** (дзвінок безкоштовний зі стаціонарного телефону, з мобільного — за тарифами оператора), тел. у Києві **0-44-454-14-14**. Конфідентність гарантується. **WWW.TONGKAT.UA**

Не є лікарським засобом.
Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи
МОЗ України № 05.03.02-03 / 45179 від 01.07.2010 р.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — **Сергій БРАГА**
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: **www.ukurier.gov.ua**
Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Садова, 1**
Телефон для довідок: **253-12-95.**
Телефони відділу реклами: **253-55-09,**
факс: **230-06-71,** e-mail: **adv@ukecc.com.ua**
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 28882. Тираж 41633

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зведено у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: **ТОВ «Мега-Поліграф»**,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua